A. D. 1919. Nrus V.

CURRENDA

Odezwa do WW. Duchowieństwa w sprawie paskarstwa.

Wojna obecna obok wielu smutnych następstw sprowadziła niesłychaną drożyznę wszystkich artykułów: żywności, ubrania i pracy. Z powodu tej drożyzny cierpią najwięcej mieszkańcy miast i ludność uboższa po wsiach. Głód stale gości w rodzinach, które dawniej uchodziły za dostatnie i zamożne. Przyczyną tej drożyzny są z jednej strony warunki wojną spowodowane, ale daleko w znaczniejszej mierze to chciwość i wyzysk, które się powszechnie rozpanoszyły. Liczne jednostki straciły wszelkie poczucie, już nie mówię chrześcijańskiego miłosierdzia, ale prostej uczciwości i bogacą się kosztem drugich. Mieszkańcy miast żalą się na wyzysk ze strony ludności wiejskiej, ta zaś znowu przypisuje winę kupcom i rzemieślnikom po miastach. Utworzyło się jakby koło błędne, z którego wyjścia znaleźć trudno. Jedni obwiniają drugich, a tymczasem prawie wszyscy, którzy coś produkują, nie są bez winy. Prawie każdy myśli tylko o sobie, aby drugich wyzyskać, aby się szybko wzbogacić bez oglądania się na przykazania Boże; wielu nawet do tego stopnia zatraciło poczucie uczciwości, że nie widzą w tem żadnego grzechu.

Grono ludzi poważnych, które wzięło sobie za zadanie zwalczanie lichwy i wyzysku odniosło się do mnie z prośbą, bym wezwał Duchowieństwo do popierania ich usiłowań. Czynię to tem chętniej, że naszym obowiązkiem jest pouczać wiernych o niegodziwości wszelkiego wyzysku i zachęcać do uczynków miłosierdzia względem cierpiących niedostatek. Zechcą tedy WW. Księża w swoich naukach i przemówieniach budzić sumienie wiernych i piętnować chciwość i wszelkiego rodzaju wyzysk, który jest grzechem ciężkim, niegodnym uczciwego człowieka, a cóż dopiero chrześcijanina katolika. Gdzie można, należy tworzyć Komitety zwalczające lichwę i wyzysk, a gdzie takie Komitety już istnieją, należy je usilnie i roztropnie popierać.

W Tarnowie, dnia 15. lipca 1919. *† Leon Bp.*

S. Congregatio Rituum.

1. Praefatio in Festis S. Joseph, Sponsi B. Mariae Virginis.

Sequens Praefatio dicitur in Festo, in Solemnitate et per Octavam S. Joseph. In Missis votivis dicitur: *Et te in veneratione.*

Per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen. *V.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *V.* Sursum corda. *R.* Habemus ad Dominum. *V.* Gratias agamus Domino Deo nostro. *R.* Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus: Et te in Festivitate beati Joseph debitis magnificare praeconiis, benedicere et praedicare. Qui et vir iustus, a te Deiparae Virgini Sponsus est datus: et fidelis servus ac prudens, super Familiam tuam est constitutus: ut Unigenitum tuum, Sancti Spiritus obumbratione conceptum, paterna vice custodiret, Jesum Christum Dominum nostrum. Per quem maiestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates. Caeli, caelorumque Virtutes, ac beata Seraphim, socia exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti iubeas, deprecamur, supplici confessione dicentes.

Urbis et orbis. Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Papa XV, ex Sacrorum Rituum Congregationis consulto, pro sua quoque pietate erga Sanctum Joseph, Beatae Mariae Virginis Sponsum et Catholicae Ecclesiae Patronum, suprascriptam Praefationem propriam, in Missis de eodem Sancto Joseph ubique locorum in posterum adhibendam, approbavit, atque in futuris Missalis Romani editionibus rite inserendam iussit. Die 9 aprilis 1919.

† **A. Card. Vico,** Ep. Portuen. et S. Rufinae, S. R. C. Praefectus.
Alexander Verde, Secretarius. L. † S.

2. Praefatio in Missis Defunctorum.

Per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen. *V.* Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *V.* Sursum corda. *R.* Habemus ad Dominum. *V.* Gratias agamus Domino Deo nostro. *R.* Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, per Christum Dominum nostrum. In quo nobis spes beatae resurrectionis effulsit: ut quos contristat certa moriendi conditio, eosdem consoletur futurae immortalitatis promissio. Tuis enim fidelibus, Domine, vita mutatur, non tollitur: et dissoluta terrestris huius incolatus domo, aeterna in caelis habitatio comparatur. Et ideo cum Angelis et Archangelis, cum Tronis et Dominationibus, cumque omni militia, caelestis exercitus, hymnum gloriae tuae canimus, sine fine dicentes.

Urbis et orbis. Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Papa XV, ex Sacrorum Rituum Congregationis consulto, suprascriptam Praefationem propriam, in Missis Defunctorum ubique locorum in posterum recitandam, approbavit, atque in futuris Missalis Romani editionibus rite inserendam iussit. Die 9 aprilis 1919.

† **A. Card. Vico,** Ep. Portuen. et S. Rufinae, S. R. C. Praefectus.
Alexander Verde, Secretarius. L. † S.

L. 3934.

Wezwanie do ofiar dla ludu polskiego w Galicyi wschodniej.

Nie tajno Nam jak wielkie są potrzeby w tych ciężkich czasach ludności Naszej dyecezyi i dlatego mimo różnych próśb i nalegań nie rozpisujemy częstych składek. Obecnie jednak dochodzi nas błagalny głos od najbiedniejszych polskich ofiar wojny z Galicyi wschodniej i nie możemy się powstrzymać, żeby dla nich nie zażądać od was bratniej pomocy.

Położenie ludności polskiej w Galicyi wschodniej, jak wam wiadomo jest bardzo rozpaczliwe. W czasie całej tej wojny a osobliwie od 1. listopada ubiegłego roku ludność ta poniosła nader ciężkie straty w mieniu, zdrowiu i życiu. Potrzebną jest żywność, bielizna, odzież, obuwie i ewentualnie gotówka. Pozatem bardzo potrzebna jest bielizna kościelna, którą prawie wszędzie wojska i bandy ruskie pokradły w kościołach i kaplicach. Każdemu też nieomal kapłanowi zabrano gwałtem bieliznę i odzież, tak, że niejeden pozostał zupełnie bez bielizny i wierzchniego okrycia. Rzadkością jest kapłan, któryby nie przechodził różnych prześladowań ze strony Rusinów: rewizye „rekwizycye", internowanie, więzienie, konfinowanie, bicie nahajkami i kolbami, wreszcie mordy. Dotychczas Konsystorzowi lwowskiemu wiadomo o 6 wypadkach zamordowania polskich księży, a 20 zgonach kapłanów wskutek zarażenia się chorobami zakaźnemi w więzieniach i barakach internacyjnych i wskutek pobicia. Bez przesady rzec można, że kapłani polscy w Galicyi wschodniej w czasie wojny ukraińsko-polskiej przechodzili prawdziwe męczeństwo narodowe.

W nadziei, że nędza naszych Braci i ludu polskiego znajdzie żywy oddźwięk w sercu Braci Kapłanów i Wiernych, polecamy w najbliższą niedzielę zachęcić gorąco z ambon do ofiar na ten cel zarówno w naturze jak i w gotówce, a na następną niedzielę zapowiedzieć składkę pieniężną.

Zebrane kwoty pieniężne oraz dary dla kościołów i księży należy tu przesłać, zaś ofiary dla ludności zechcą p. t. Urzędy parafialne wysyłać wprost koleją z najbliższej stacyi kolejowej. Po zebraniu darów należy się zwrócić do urzędu stacyi kolejowej o wagon na wysyłkę. Byłoby pożądanem, by transporty te odbywały się pod opieką delegatów parafii; mogłoby się ich wybrać dwóch, by na zmianę czuwali nad swym wagonem w drodze, a zwłaszcza na stacyach; gdy przyjadą do Lwowa, powinien jeden zostać przy wagonie a drugi zawiadomić Komitet o nadejściu wagonu. Zawartość wagonu zostanie odebrana przy delegatach za potwierdzeniem odbioru, którym się następnie wykażą przed swym proboszczem. W celu uzyskania uwolnienia od kosztów przewozu należy na frachtach (listach przewozowych) koniecznie dopisać: „dobrowolne dary dla biednej ludności Lwowa i Galicyi wschodniej. W myśl rozporządzenia Ministerstwa kolei przewóz bezpłatny". To zaświadczenie ma podpisać miejscowa władza rządowa i urząd stacyjny. Listy przewozowe należy adresować wyraźnie: **„Lwowski Biskupi Komitet Ratunkowy K. B. K. — Lwów, ul. Zygmuntowska 4."**.

L. 4229.

W sprawie rekwizycyi dzwonów.

Otrzymaliśmy następujące pismo:

Ministerstwo Wyznań religijnych i oświecenia publicznego, Departament wyznań religijnych, Warszawa, dn. 19 lipca 1919 r., Dz. Nr. 8462/19 D. W. Do Kurji Djecezjalnej Tarnowskiej w Tarnowie. Biuro Prac kongresowych w piśmie z dnia 12. V. 19 Nr. 1564 powiadomiło Departament Wyznań, że w Wydziałach Rewindykacyjnych Biura podjęte zostały starania około gromadzenia materjału, dotyczącego inwentaryzacji dzwonów, zarekwirowanych przez władze zaborcze, oraz wogóle wszystkich tych przedmiotów, których pozbawiono nasze kościoły (jak to piszczałki organowe, dachy miedziane, wszelkie akcesorja metalowe, oraz sprzęty kościelne). W myśl odezwy Biura Prac Kongresowych Ministerstwo W. R. i O. P. załącza przy niniejszem formularze, dotyczące szczegółów ewakuacji lub rekwizycji dzwonów kościelnych i prosi uprzejmie o rozesłanie rzeczonych formularzy do poszczególnych parafji dla wypełnienia ich, oraz odesłania w najkrótszym czasie bezpośrednio pod adresem Biura Prac Kongresowych (Warszawa, Pałac Kronenberga, plac Małachowskiego). Dyrektor Departamentu Podsekretarz Stanu *Dembiński.*

Podając je do wiadomości P.T. Rządców kościołów, dołączamy do niniejszej kurendy po jednym egzemplarzu formularza z poleceniem natychmiastowego zastosowania się do końcowego ustępu powyższego reskryptu.

L. 3797.

Msze św. Związku mszalnego do odprawienia.

Msze św. na intencyę osób wpisanych do dyecezyalnego związku mszalnego w II. półroczu t. j. do 31. grudnia 1919 odprawią następujący p. t. kapłani: Chrząszcz, Dr Cierniak, Ciszek, Czapieński, Czerski, Czerw, Dr Czuj, Ćwik, Dadał, Dagnan, Dąbrowski Mich., Dec, Dobrowolski, Dobrzański, Drożdż, Duchiewicz, Dudziak, Dulian Jan, Dulian Józef, Dunajecki, Dutka Józef, Dutka Walen., Dr Dutkiewicz Stan. (sen.), Dr Dutkiewicz Stan. (iun.), Dutkowski, Dydo, Dymnicki, Dymurski, Działo, Dziurzycki, Faron, Fasuga, Fąferko, Florek Jan, Florek Marcin, Fortuna, Franczak, Frączkiewicz, Gadowski, Gajek.

L. 3818.

W sprawie metryk wojskowych b. armii austryackiej.

Na prośbę b. austryackiego Wikaryatu polowego wzywamy wszystkich P. T. Kapelanów i duszpasterzy byłej armii austryackiej, aby Nam niebawem donieśli, gdzie przechowali lub komu oddali po rozwiązaniu armii austryackiej księgi metrykalne, względnie zapiski dotyczące żołnierzy tej armii, oraz naczynia i aparaty kościelne, które otrzymali z Ministeryum lub z Wikaryatu polowego.

O metryki śmierci żołnierzy armii austryackiej poległych w latach 1914—1918 zwracać się obecnie należy do Wiednia pod adresem: *Liquidierendes*

Kriegsministerium, 10 Verlustlistenabteilung,— Wien VII., Mariahilferstrasse 22, Stiftskaserne. Prośbę można pisać po polsku, gdyż pracują tam polscy księża. Zapytując, podać należy dokładnie daty personalne, t. j. imię i nazwisko zaginionego, rok i miejsce urodzenia, przynależność, powiat, pułk i kompanię, a także o ile możności przypuszczalną datę i miejsce jego śmierci. Zechcą Wielebni Duszpasterze pouczyć o tem wdowy po poległych.

W sprawach byłych X. X. Kapelanów i żołnierzy, którzy wrócili do domu, zwracać się należy pod adresem: *Militärmatriken-Zentralstelle beim Kriegsarchiv, Wien VIII. Skodagasse 19.*

L. 3798.

Rekolekcye dla kapłanów

rozpoczną się w tutejszem Seminaryum duchownem dnia 21. września wieczorem. P. T. Kapłani, którzy w nich wezmą udział, zechcą Rektoratowi ułatwić tak trudną obecnie sprawę aprowizacyi.

Doroczne Zebranie XX. Dziekanów

odbędzie się we czwartek dnia 4 września b. r., a w którym zechcą wziąć udział wszyscy P. T. XX. Dziekani względnie Wicedziekani zarządzający dekanatem. Ci z XX. Dziekanów, którzy dla ważnej przyczyny nie będą mogli przybyć, winni przysłać za siebie Wicedziekana względnie Notaryusza dekanatu.

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

Nominati P. T. Dni: *Kmietowicz Antonius,* presbyter iubilatus, par. in Radłów Consiliarius Curiae eppalis ad honor., *Gawenda Antonius,* Coop. de Dąbrowa, Vicerector Seminarii dioecesani; *Orzech Adalbertus,* vicerector Semin. dioec., Catecheta in Stary Sącz; *Słonina Adalbertus,* coop. in Kolbuszowa, Catecheta ibidem; *Paciorek Joannes,* Coop. in Mielec — Catecheta scholae pop. ibidem; *Urbański Joseph,* provisor vac. ben. in Słopnice królewskie; *Łętek Joannes,* provisor vac. benef: in Przyszowa.

Institutus R. D. *Rojek Martinus,* Coop. expos. e Ochotnica górna — ad v. benef. in Tylmanowa.

Translati R. Dni Cooperatores: *Mróz Stanislaus* e Uszew ad Esiam cathedralem; *Brandt Antonius* e Zaborów ad Uszew; *Taborski Stanislaus* e Lisiagóra ad Zaborów; *Klimek Valentinus* e Borowa ad Bruśnik (ad. pers.), *Węgrzyn Joannes* e Ostrowy ad Grybów; *Motyka Joannes* e Żegocina ad Nowy Wiśnicz; *Król Stanislaus* e Szczawnica ad Dąbrowa; *Baradziej Franciscus* e Muszyna ad Jakóbkowice; *Budzik Ladislaus* e Porąbka uszewska ad Zassów; *Piechura Nicolaus* e Mszana dolna a Lisiagóra; *Gołąb Andreas,* e Rzezawa ad Mszana dolna; *Piękoś Franciscus* e Mielec ad Pstrągowa (ad pers.); *Czerw Ste-*

phanus e Grybów ad Ecclsiam cathedralem; *Lalik Ladislaus* e Dembno ad Chełm; *Kozdrój Adalbertus* e Szczucin ad Ostrowy; *Bardel Franciscus* e Kolbuszowa ad Rzochów; *Janas Franciscus* e N. Wiśnicz ad Zakliczyn; *Bukowiec Adalbertus* e Cikowice ad Łysa Góra (expos. ad Porąbka usz.); *Sępek Joannes* e Jurków ad Cikowice; *Kolarz Antonius* e Mikluszowice ad Ochotnica górna; *Rojek Joseph* e Tylmanowa ad Mikluszowice; *Faron Martinus* e Zakliczyn ad Dembno; *Konieczny Ignatius* e Jakóbkowice ad Czchów.

Neoordinati applicati: *Brodowicz Rudolphus* ad Muszyna; *Gwiżdż Joseph* ad Rzezawa; *Jakubowski Joannes* ad Tymbark; *Lisowski Michaël* ad Wietrzychowice; *Maciąg Petrus* ad Szczucin; *Mastalerz Joseph* ad Tuchów; *Młyniec Aloisius* ad Żegocina; *Piotrowski Valentinus* ad Zawada; *Pykosz Eduardus* ad Gręboszów; *Stawiarski Joseph* ad Mielec; *Sulma Franciscus* ad Wilczyska; *Śliwa Stanislaus* ad Brzeziny.

Applicati R. Dni: *Dutkiewicz Florianus* ad Witkowice; *Sroka Michaël* ad Jurków ad Dobra; *Rodak Stanislaus* ad Łącko; *Opoka Jacobus* ad Kolbuszowa; *Habas Franciscus* ad Tuszów.

Actualis curae pastoralis milit. gratia dimissi R. Dni: *Zapała Antonius, Jaroński Ludovicus, Jarosz Joannes, Stec Jacobus.*

Commeatum valetudinis causa obtinuit R. D. *Matras Michaël*, Coop. in Rzochów.

Pane emer. provisus R. D. *Guńkiewicz Aloisius* Coop. e Czarna.

Piis ad aram precibus commendantur:

Anima p. m. *Gutfiński Francisci,* Presbyteris def., qui die 8. iunii in Biała niżnia ultimo quievit fine.

p. m. *Kosaczyński Mathiae,* Parochi in Przyszowa, qui die 10. iulii pie in Domino obdormivit.

p. m. *Okulicki Laurentii,* Catechetae qui mense iulio Leopoli vita functus est. S. pr. a.

p. m. *Solak Stanislai,* Cooperatoris in Dębica, qui die 26 iulii, pie in Domino quievit. Soc. prec. a.

Z KURYI BISKUPIEJ.

W Tarnowie, dnia 1. sierpnia 1919.

Ks. Dr. Stanisław Bulanda
kanclerz

† Leon
Biskup

Nakładem Kleru Dyecezalnego. Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie.